

REACTIENOTA VOOROVERLEG TAM- OMGEVINGSPLAN 22C KOUDUM - RECREATIEPARK GALAMADAMMEN

1. INLEIDING

Naast het formele instrumentarium, is onder de Omgevingswet ook informeel vooroverleg over projecten mogelijk. Het vooroverleg voor wijzigingen van het Omgevingsplan is in de Omgevingswet juridisch niet geregeld. Het vooroverleg is vormvrij. Door bij ruimtelijke ontwikkelingen in een vroeg stadium met overlegpartners van de gemeente op te trekken, kunnen knelpunten tijdig worden gesignaleerd. Dit is voor gemeente Súdwest – Fryslân een belangrijk uitgangspunt. Om deze reden heeft in het voorbereidingstraject van het *TAM-omgevingsplan 22c Koudum - Recreatiepark Galamadammen* uitgebreid overleg plaatsgevonden met overlegpartners, die voor zover mogelijk in het Tam-omgevingsplan zijn verwerkt.

Deze conceptversie van het Tam-omgevingsplan in het kader van het vooroverleg aangeboden aan de overlegpartners. Op basis hiervan zijn adviezen ontvangen van:

1. Provincie Fryslân;
2. Wetterskip Fryslân;
3. Brandweer Fryslân;
4. GGD Fryslân.

In deze reactienota worden de adviezen uit het vooroverleg samengevat, gevolgd door de gemeentelijke reactie daarop waarin ook is aangegeven of dit leidt tot aanpassingen van het TAM-omgevingsplan. Bij de gemeente zijn zo nodig de volledige vooroverlegreacties in te zien, zodat waar nodig ook op de integrale tekst kan worden teruggevallen.

2. PROVINCIE FRYSLÂN

Provincie Fryslân heeft een overlegreactie ingediend die ingaat op de volgende onderwerpen.

Regeling natuur in relatie tot weidevogelkansgebied

Samenvatting

De provincie constateert dat de toekomstige natuurgronden binnen weidevogelkansgebied liggen. De huidige planregels staan activiteiten toe die mogelijk extra verstoring veroorzaken. Er wordt gevraagd om regels op te nemen die rekening houden met het weidevogelkansgebied en te bepalen dat de provincie in die gevallen om advies wordt gevraagd.

Reactie gemeente:

Dit advies van de provincie wordt overgenomen door in artikel 8.3.3 een extra sublid op te nemen waarin is geregeld dat bij vergunningsaanvragen binnen de functie 'Natuur' geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het weidevogelkansgebied en hiervoor tevens advies wordt ingewonnen bij de provincie.

Archeologie

Samenvatting

De provincie stemt in met het ontbreken van een archeologische aanduiding bij de recreatiefunctie, aangezien onderzoek daar is afgerond. Voor de nieuwe natuurgronden is nog geen onderzoek gedaan; hiervoor moet een functie 'archeologische verwachtingswaarden (500 m²)' worden toegevoegd. Bij afgravingen dieper dan 30 cm is aanvullend archeologisch onderzoek nodig.

Reactie gemeente:

Het klopt dat in het noordelijke deel van het plangebied geen archeologisch onderzoek is gedaan. In het bestemmingsplan Buitengebied Súdwest-Fryslân I is op deze gronden een archeologische dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 2' opgenomen. Overeenkomstig het advies van de provincie, wordt binnen het beloop van de functie 'Natuur' een nieuwe artikel 10 'Waarde – Archeologie 2' in de regels en op de verbeelding opgenomen die regelt dat een archeologische onderzoeksplicht ontstaat bij ontwikkelingen groter dan 500 m² en die de bodem dieper dan 0,30 meter beneden maaiveld verstoren. Deze dubbelbestemming wordt ook aangebracht op een deel van de gronden ten oosten van het aquaduct waar proefsleuvenonderzoek moet plaatsvinden bij bodemingrepen die dieper zijn dan 0,45 meter beneden maaiveld.

Ruimtelijke kwaliteit – beeldkwaliteit

Samenvatting

Eerder is geadviseerd om een ontwerp te maken dat past bij de Friese identiteit, waarbij rieten daken niet passend werden geacht. De provincie vraagt waarom er desondanks (deels) voor rieten daken is gekozen en wat de overwegingen hiervoor zijn geweest.

Reactie gemeente:

Het klopt dat in een deel van het recreatiepark rieten daken zijn beoogd, namelijk het in het beeldkwaliteitsplan opgenomen deelgebied centrum (dat aan het kanaal ligt) en in het deelgebied dat aan de zijde van de Kuilart ligt. Voor dit deel van het plangebied is dit passend in de omgeving. De volgende overwegingen hebben hierbij ten grondslag gelegen. Riet vormt allereerst een natuurlijk materiaal, passend bij de omgeving. De rietkragen langs het Johan Frisokanaal, de Morra en de Plas Fluessen vormen hier de inspiratie voor. Daarnaast is als inspiratie gekeken naar de

vormgeving van het met riet gedekte paviljoen die hier heeft gestaan rond 1960 (zie hiervoor de foto hierna). Er wordt zo voortgeborduurd op de historie van de plek. Door toepassing van rieten daken en houten gevels bij het hoofdgebouw, alle overige gebouwen en woningen wordt de samenhang in het plangebied versterkt en straalt dit rust uit.

Borging inpassing en inrichting

Samenvatting

De provincie kan instemmen met de voorgestelde inpassing en inrichting, maar constateert dat de inrichting van de openbare ruimte nog niet juridisch is geborgd. De provincie adviseert het ontwikkelplan en het inrichtingsplan openbare ruimte te koppelen aan de planregels, inclusief een uitvoerings- of termijnbepaling.

Reactie gemeente:

De gemeente is blij dat de provincie kan instemmen met de voorgestelde inpassing en inrichting. Door het sluiten van een (anterieure) overeenkomst heeft de gemeente hierover met de initiatiefnemer ook afspraken gemaakt zodat uitgevoerd en nageleefd wordt wat overeengekomen is. Het ontwikkelplan en het inrichtingsplan openbare ruimte zijn hierbij ook tot (juridische) uitdrukking gebracht op de verbeelding en de regels binnen het plangebied. Hiermee is - naast het feit dat er bij de vaststelling van de wijziging van het omgevingsplan ook een overeenkomst is tussen de gemeente en de initiatiefnemer - in de basis gewaarborgd dat bij de uitwerking ook het inrichtingsconcept ontstaat dat is beoogd. Hierbij wordt wel het bouwvlak dat voor de recreatiewoningen is bedoeld (ambtshalve) aangepast en kleiner gemaakt c.q. meer afgestemd op het initiatief zoals in het inrichtingsplan openbare ruimte is opgenomen.

Binnen dit concept is het echter noodzakelijk dat voor de uitwerking nog enige flexibiliteit ontstaat voor bijvoorbeeld de plaatsing van recreatiewoningen en/of het beloop van de nieuwe waterpartijen. Mede om deze reden kiest de gemeente er niet voor om het ontwikkelplan en het inrichtingsplan openbare ruimte te koppelen aan de planregels. De juridische regeling in het TAM-

omgevingsplan en de anterieure overeenkomst bieden voldoende borging van de voorgestelde inpassing en inrichting.

Koppelkansen borgen

Samenvatting

De provincie vraagt om duidelijk te maken hoe de benoemde koppelkansen (zoals zonnepanelen) worden geborgd, aangezien deze niet vrijblijvend zijn volgens de Omgevingsverordening. Het benutten van toeristische kansen wordt niet als koppelkans gezien, omdat dit onderdeel is van de hoofdfunctie van het plan.

Reactie gemeente:

De motivering wordt op dit punt aangepast, waarbij ook aandacht wordt gegeven aan datgeen in de overlegreactie van de GGD naar voren is gebracht.

NNN

Samenvatting

De provincie merkt op dat de NNN-gronden in het zuidwesten van het bestaande plan ten onrechte buiten het plangebied zijn gelaten. Deze moeten alsnog worden opgenomen en voorzien van een natuurbestemming waarin recreatief medegebruik van paden is toegestaan.

Reactie gemeente:

Het initiatief ziet niet toe in wijzigingen van de gronden ten zuidwesten van het plangebied c.q. de gronden die in de provinciale omgevingsverordening als NNN-gebied zijn aangewezen. Het inrichtingsplan openbare ruimte wordt op dit punt verduidelijkt. Om deze reden wordt dit stuk grond niet in het plangebied van dit TAM-omgevingsplan opgenomen. De eventueel aanleggen van paden en het recreatief medegebruik daarvan is bovendien ook binnen de geldende regeling mogelijk.

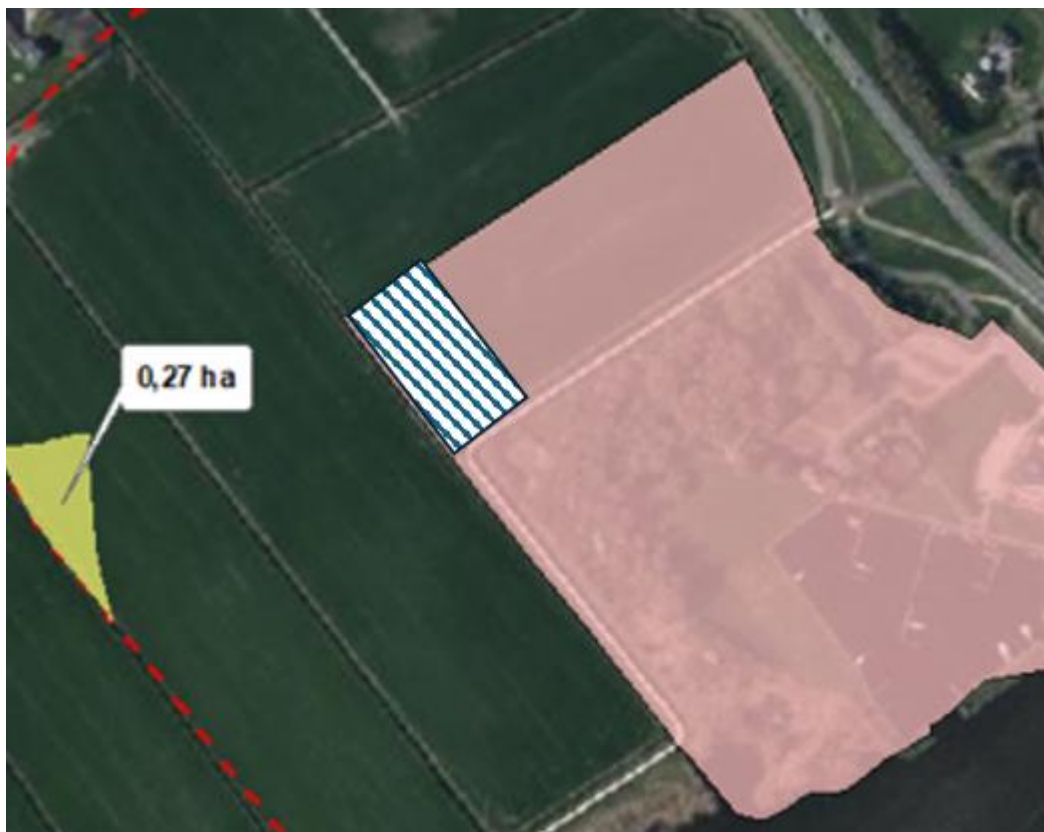
Weidevogelkansgebied

Samenvatting

De uitbreiding ligt binnen het weidevogelkansgebied en leidt tot 0,27 hectare verstoring. Daarom is een compensatietraject verplicht. De noodzaak van de ingreep is volgens de provincie nog onvoldoende gemotiveerd, een alternatieve inrichting met 0,00 hectare verstoring moet worden onderzocht of gemotiveerd worden afgewezen.

Reactie gemeente:

De provincie doelt op het door de provincie zelf aangegeven verstoringsgebied zoals dat is aangegeven in het volgende figuur. De suggestie om het gebied voor het recreatieterrein aan de noordwestzijde compacter te maken door er een 'hap' uit te halen kan niet worden opgevolgd omdat dit ten koste gaat van het beoogde en noodzakelijke programma en de gewenste stedenbouwkundige invulling en landschappelijke inpassing die de gemeente en de initiatiefnemer van het project zijn overeengekomen. Dit is een ruimtelijke belangenafweging waarbij de gemeente bewust kiest voor de voorgestelde ontwikkeling.

Aanvullend hierop heeft ook overleg plaatsgevonden met het Collectief Súdwestkust op 29 oktober 2025. Het gespreksverslag daarvan zal in het kader van participatie worden toegevoegd aan het TAM-omgevingsplan. Uit de brief en het overleg met Collectief Súdwestkust blijkt dat men positief is over de voorgenomen inrichting van het noordelijke deel van het plangebied voor natuur en landschappelijke waarden. Het collectief geeft echter duidelijk aan dat deze inrichting, hoewel waardevol voor biodiversiteit, geen rol speelt voor weidevogels (of als compensatiegebied daarvoor) omdat het gebied ecologisch niet geschikt is voor weidevogels. Daarnaast is in het gesprek bevestigd dat de ontwikkeling van Galamadammen geen negatieve impact heeft op de omliggende weidevogelgebieden, waaronder het gebied dat door de provincie als extra verstoringsgebied is aangegeven. Het project veroorzaakt geen relevante verstoring van weidevogelhabitat en raakt de functionele weidevogelzones niet. De beperkte verstoring die in het plan wordt genoemd betreft bovendien een gebied dat nu al wordt beïnvloed door bestaande activiteiten, waaronder het agrarisch gebruik bij De Poel 1.

Met deze inzichten acht de gemeente het weidevogelthema voldoende onderbouwd en sluiten de gemeente aan bij de beoordeling van het collectief dat weidevogelbelangen niet worden geschaad.

De motivering wordt met het voorgaande aangepast.

Samenvatting

De inrichting van het noordelijk natuurgebied als foerageergebied wordt positief beoordeeld, maar de provincie vraagt om te voorkomen dat hier versturende elementen (zoals wandelpaden of vogelkijkhutten) komen.

Reactie gemeente:

Uit de plannen blijkt dat het niet de bedoeling is om in de noordzijde van het plangebied toeristisch-recreatieve activiteiten mogelijk te maken. Om deze reden is dit deel van het plangebied ook met een functie 'Natuur' geregeld. Het realiseren van gebouwen en overkappingen zoals een vogelkijkhut behoort hier niet tot de planologische mogelijkheden. Op basis van de standaarden van de gemeente zijn hier ondergeschikt onder andere wel (wandel)paden mogelijk. Dit komt overeen met de huidige mogelijkheden van de agrarische bestemming.

Soorten

Samenvatting

Uit de natuurtoets blijkt dat voor diverse beschermde soorten nader onderzoek nodig is. Een natuurvergunning met mitigerende en compenserende maatregelen zal waarschijnlijk vereist zijn. De uitvoerbaarheid van het plan moet in de toelichting worden onderbouwd.

Reactie gemeente:

De provincie merkt terecht op dat voor diverse beschermde soorten nader onderzoek nodig is en dat mogelijk een natuurvergunning met mitigerende en compenserende maatregelen waarschijnlijk vereist zal zijn. Op dit moment wordt (zoals in de motivering is aangegeven) met het TAM-omgevingsplan uitsluitend de planologische mogelijkheid gecreëerd voor de beoogde ontwikkeling. Er vinden nog geen fysieke werkzaamheden plaats. Vervolgonderzoeken naar de verschillende beschermde soorten zullen uitgevoerd worden voorafgaand aan de vaststelling van het TAM-omgevingsplan of bij de vergunningsaanvraag tijdens de verdere uitvoering van het project, wanneer hierover concreet meer duidelijkheid bestaat. Tijdens deze onderzoeken wordt de aanwezigheid van beschermde flora en fauna nader vastgesteld, en waar nodig zullen de benodigde vergunningen bij het bevoegd gezag (provincie Fryslân) worden aangevraagd. Er is voldoende ruimte binnen het plangebied om eventuele mitigerende maatregelen te treffen die de impact op beschermde soorten minimaliseren, zoals het inrichten van alternatieve leefgebieden of het beschermen van bestaande habitats. De planologische wijziging conflicteert op dit moment niet met de aanwezigheid van beschermde soorten, en in de toekomst zullen de benodigde maatregelen worden gekoppeld aan de vergunningen om de soorten te beschermen. De uitvoerbaarheid van het plan is op dit punt voldoende onderbouwd.

Stikstof

Samenvatting

De AERIUS-berekening resulteert in intern salderen. Hiervoor is een vergunning voor een Natura 2000-activiteit vereist. Omdat momenteel geen vergunning kan worden verleend, mag de ontwikkeling pas starten nadat de natuurvergunning is verkregen. De initiatiefnemer moet hierop worden gewezen.

Reactie gemeente:

Dit is (op dit moment) een terechte constatering, waarbij op het moment van vaststelling van dit TAM-omgevingsplan moet worden voldaan aan de op dat moment geldende stikstofwet- en regelgeving en de op dat moment van toepassing zijnde AERIUS-versie. Dit is regelmatig aan veranderingen onderhevig. Wanneer dat nodig is voor de uitvoering, zullen de benodigde vergunningen voor Natura 2000-activiteiten worden aangevraagd. De initiatiefnemer is hiervan op de hoogte.

Houtopstanden

Samenvatting

Ongeveer 8.500 m² beplanting wordt gekapt en 22.000 m² nieuw groen wordt aangelegd. De provincie neemt hiervan kennis, maar stelt dat de herplant moet zijn geborgd voordat uitvoering plaatsvindt.

Reactie gemeente:

Ten tijde van de uitvoering worden hier de benodigde afspraken met de provincie over gemaakt.

Ontgrondingen

Samenvatting

De provincie wijst op gewijzigde regelgeving in de Omgevingsverordening. Voor ontgravingen tot maximaal 10.000 m³ en 2 meter diepte geldt vrijstelling, mits dit in het Omgevingsplan is vastgelegd. Zo niet, dan geldt een vergunningplicht. De provincie adviseert om hiervoor ook contact op te nemen met de FUMO, waarschijnlijk is een vergunning vereist.

Reactie gemeente:

De provincie wijst terecht op de gewijzigde regelgeving in de Omgevingsverordening met betrekking tot ontgrondingsactiviteiten. Op grond van artikel 4.1 geldt voor ontgrondingen tot maximaal 10.000 m³ en een diepte van maximaal 2 meter een vrijstelling van de vergunningplicht, mits deze ontgroning plaatsvindt als maatregel die is opgenomen in een omgevingsplan.

De exacte mate van ontgroning is op dit moment echter nog niet bekend. De functies die in dit omgevingsplan mogelijk worden gemaakt, kunnen in de basis worden aangemerkt als maatregelen uit een omgevingsplan waarvoor vrijstelling van de vergunningplicht geldt, indien wordt voldaan aan de maximale ontgrondingsdiepte van 2 meter en een ontgravingsvolume van maximaal 10.000 m³. Zodra hierover meer duidelijkheid bestaat, zal afstemming plaatsvinden met de FUMO om te bepalen of voor de werkzaamheden een vergunning noodzakelijk is of dat kan worden volstaan met een melding conform artikel 4.1a van de Omgevingsverordening. De aanpassing wordt verwerkt in de motivering van het omgevingsplan, zodat dit in lijn is met de geldende provinciale regelgeving.

Beoordelingsregels bouwactiviteiten

Samenvatting

In artikel 11.1.3 zit een fout: tweemaal wordt een oppervlakte van 200 m² genoemd. De provincie vraagt dit te corrigeren.

Reactie gemeente:

Dit is een terechte constatering en dit wordt gecorrigeerd.

Beeldkwaliteitsplan

Samenvatting

In artikel 11.8 zijn regels gesteld over het uiterlijk van bouwwerken. Bouwwerken zijn vergunningplichtig. De bouwwerken mogen niet in strijd zijn met de omgevingskwaliteiten zoals gesteld in het Beeldkwaliteitsplan (BKP). De provincie kan op hoofdlijnen instemmen met het BKP, maar ziet graag dat het BKP als bijlage bij de regels worden opgenomen en niet als bijlage bij de toelichting.

Reactie gemeente:

De gemeente is blij dat de provincie in hoofdlijnen kan instemmen met het BKP. In dit geval is het beeldkwaliteitsplan opgesteld als beleidsregel in de zin van artikel 4.19 van de Omgevingswet. Regels over het uiterlijk van bouwwerken worden in het omgevingsplan opgenomen via een zogenaamde 'open norm', waarbij het beeldkwaliteitsplan dient als toetsingskader voor vergunningverlening. Omdat het beeldkwaliteitsplan als zelfstandige beleidsregel wordt vastgesteld, is het niet meer nodig om in de regels een koppeling te maken naar het BKP als bijlage van de motivering. De Adviescommissie Omgevingskwaliteit zal bij de beoordeling van bouwplannen uitgaan van de vastgestelde beleidsregel. Hiermee is het beeldkwaliteitsplan op de juiste wijze juridisch geborgd. De motivering wordt op dit punt tevens verduidelijkt.

Vervolg*Samenvatting*

Vanwege de opmerkingen over de provinciale belangen, vraagt de provincie aan de gemeente om hen te informeren over de terinzagelegging van het ontwerpwijzigingsbesluit van het omgevingsplan met vermelding van het zaaknummer.

Reactie gemeente:

De gemeente informeert de provincie voorafgaand aan de terinzagelegging van het ontwerpwijzigingsbesluit over de publicatie hiervan.

3. WETTERSKIP FRYSLÂN

Wetterskip Fryslân heeft een overlegreactie ingediend die ingaat op paragraaf 4.14 (Weging van het waterbelang) van de motivering.

Samenvatting

1. Bij de zin "Het plangebied ligt in het poldergebied" is het goed om te vermelden dat dit in de huidige situatie het geval is, maar het voornemen er is om het plangebied vrij voor de boezem te leggen. Dit is van belang omdat in de opvolgende alinea's uit wordt gegaan van vrij voor de boezem.
2. Bij de eerste opsomming in de paragraaf wordt bij punt 3 de vergunningsplicht aangehaald, maar deze is bij punt 1 en 2 ook van toepassing. Wetterskip Fryslân ziet dit graag toegevoegd.
3. Bij punt 3 staat de vergunningsplicht in en om de beschermingszone van de hoofdwatgang. Deze vergunningsplicht is ook van toepassing voor werkzaamheden in de hoofdwatgang zelf. Er is dus een vergunningsplicht voor werkzaamheden in de hoofdwatgang en voor werkzaamheden in de bijbehorende beschermingszone van 5 meter aan weerszijde. Graag ziet Wetterskip Fryslân dit ook aangevuld.
4. Wetterskip Fryslân vindt figuur 4.7 onduidelijk want men ziet het potentiële nieuwe tracé hier niet goed op terug. Men verzoekt daarom dit figuur te verwijderen.
5. Onder de kop 'Kunstwerken en inlaten' staat dat de inlaten gehandhaafd of verplaatst worden. Graag zit Wetterskip Fryslân hierbij vermeld dat er de intentie is de inlaten te verplaatsen en dat hiervoor een vergunning moet worden aangevraagd.
6. Bij figuur 4.9 ('Dwarsdoorsneden natuurlijke oevers met aflopende taluds') is Wetterskip Fryslân als bron vermeld, maar dit klopt niet. De STOWA is bronhouder van het bovenste plaatje (STOWA 2009-37.pdf(<https://www.stowa.nl/sites/default/files/assets/PUBLICATIES/Publicaties%202000-2010/Publicaties%202005-2009/STOWA%202009-37.pdf>)). Van het onderste plaatje is de bronhouder onbekend. Graag ziet Wetterskip Fryslân dit aangepast.
7. Onder de kop 'Beheer en onderhoud' staat dat bomen op de regionale waterkering worden verwijderd of niet gerealiseerd worden. Dit sluit volgens Wetterskip Fryslân niet aan bij de beoogde planuitwerking. Hierbij is de kering 20 meter breed en wordt een onderhoudspad van 5 meter breed aangehouden, waarbij het de wens is om op de overige 15 meter bomen aan te planten. Voor dit laatste is eerst een ontheffing nodig.
8. Onder de kop 'Klimaatrobuust bouwen' staat het aanleghoogte advies opgenomen. Graag zien Wetterskip Fryslân hier aan toegevoegd dat dit advies ook wordt opgevolgd.

Reactie gemeente:

Alle door Wetterskip Fryslân voorgestelde wijzigingen, correcties en aanvullingen worden in paragraaf 4.14 van de motivering verwerkt.

4. BRANDWEER FRYSLÂN

Provincie Fryslân heeft een overlegreactie ingediend die ingaat op de volgende onderwerpen.:

Omgevingsveiligheid

Samenvatting

Brandweer Fryslân ziet geen noodzaak om opmerkingen te maken over externe veiligheid. Binnen het plangebied zijn geen milieubelastende of risicovolle activiteiten aanwezig die vallen onder de werkingssfeer van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) of het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Er zijn evenmin Seveso-inrichtingen van toepassing. Het advies van de brandweer betreft uitsluitend de omgevingsveiligheid en bevat geen toets aan het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl).

Reactie gemeente:

Deze reactie van Brandweer Fryslân komt overeen met de tekst in paragraaf 4.7 van de motivering. De gemeente neemt dit ter kennisgeving aan.

Risico's en brandweezorg

Samenvatting

De brandweer geeft in het kader van het plan een advies over aspecten die van belang zijn voor de basisbrandweezorg. Daarbij gaat het onder meer om opkomsttijd, bereikbaarheid, bluswatervoorzieningen en bestrijdbaarheid. Een relevant scenario voor het plangebied is brand op een verdieping van een recreatiewoning. Gezien de aard van de bebouwing is dit een realistisch scenario waarbij de inzet van de brandweer primair gericht zal zijn op blussing en het voorkomen van verdere uitbreiding van de brand. Indien zich nog personen in het gebouw bevinden, ligt de prioriteit tevens bij redding. Een goede opkomsttijd, bereikbaarheid en voldoende bluswater zijn hiervoor essentieel. Wanneer sprake is van een volledig ontwikkelde brand, zal de brandweer de gebouwen niet meer kunnen betreden en richt de inzet zich op het beschermen van de omgeving.

Wat betreft de opkomsttijd geldt volgens Dekkingsplan 2.0 van Brandweer Fryslân dat het plangebied wordt beschouwd als brandrisicogebied 3, waarvoor een normtijd van vijftien minuten geldt. De berekende opkomsttijd voor het eerst aankomende blusvoertuig bedraagt circa acht minuten en blijft daarmee binnen de geldende norm.

De bereikbaarheid van het gebied vraagt wel aandacht. Wegen naar en binnen het plangebied moeten voldoen aan de eisen voor brandweervoertuigen, waaronder een minimale vrije breedte van 4,5 meter, een vrije hoogte van 4,2 meter en een verharding van ten minste 3,25 meter die berekend is op een totaalgewicht van 30 ton en een asbelasting van 11,5 ton. Tevens gelden bochtenstralen van R5.5 en R10. Daarnaast hanteert de brandweer het uitgangspunt dat een locatie via een tweede, onafhankelijke route bereikbaar moet zijn. Doodlopende wegen zijn toegestaan mits deze minimaal 4,5 meter breed zijn en aan het einde een keermogelijkheid hebben; ontbreekt die, dan dient de weg vijf meter breed te zijn en mag de lengte niet meer dan tachtig meter bedragen. De brandweer moet met haar voertuigen tot op veertig meter van de ingang van recreatiewoningen en binnen tien meter van de ingang van het hotel-restaurant kunnen komen. Op basis van de huidige plannen is nog niet bekend of de paden en bruggen in het plangebied aan deze eisen voldoen en of genoemde afstanden haalbaar zijn. De brandweer adviseert daarom de wegen en bruggen conform deze eisen te realiseren, keermogelijkheden aan te brengen aan doodlopende wegen en opstelplaatsen voor brandweerwagens te borgen binnen de genoemde afstanden. Indien dit niet mogelijk is, moet rekening worden gehouden met een afbrandscenario.

Ten aanzien van de bluswatervoorziening merkt de brandweer op dat een standaard blusvoertuig slechts over een beperkte hoeveelheid water (circa 1.500 liter) beschikt, wat onvoldoende is bij grotere branden. Voor de objecten in het plangebied is een voorziening vereist die gedurende zestig minuten minimaal 1.000 liter per minuut kan leveren (in totaal 60 m³ per uur). Hiervoor kunnen brandkranen worden gebruikt of opstelplaatsen aan open water, mits deze zich binnen acht meter van het water bevinden. De brandweer adviseert de bestaande Vitens-brandkraan ten noorden van het hotel-restaurant te behouden en als gemeentelijke voorziening over te nemen. Daarnaast moeten adequate bluswatervoorzieningen worden gerealiseerd en in overleg met Brandweer Fryslân worden afgestemd waar de opstelplaatsen en/of brandkranen worden gesitueerd.

Reactie gemeente:

De genoemde punten vallen binnen de reikwijdte van het TAM-omgevingsplan en het inrichtingsplan voor de openbare ruimte. De punten die Brandweer Fryslân aangeeft, worden bij de verdere uitwerking van de plannen betrokken en hierover vindt met Brandweer Fryslân nog nadere afstemming plaats. Voorafgaande hieraan kan alvast het volgende worden aangegeven. Het ontwerp voor de inrichting van het terrein van de Galamadammen voorziet aan zowel de westzijde als oostzijde van de N359 in een calamiteitenontsluiting, waardoor de recreatiewoningen voor de brandweer goed bereikbaar zijn. De bruggen op het terrein zijn niet geschikt voor de zware brandweerauto's, maar de recreatiewoningen zijn ofwel via de reguliere entree ofwel via de calamiteitenontsluiting bereikbaar. De recreatiewoningen zijn direct gekoppeld aan de wegen op het recreatieterrein, waardoor deze goed bereikbaar zijn. Een uitzondering hierop zijn de zogenaamde 'beachhouses'. Deze zijn evenwel via het onderhoudspad van Wetterskip Fryslân en vanuit de 'boulevard' bereikbaar. De wegen zijn breed genoeg voor de brandweerauto's en zijn allen verhard. Het aantal doodlopende wegen is naar aanleiding van het advies van de brandweer teruggebracht door aan de (noord) westzijde een verbindingroute aan te leggen.

Bestrijdbaarheid

Samenvatting

Wat betreft de bestrijdbaarheid wijst de brandweer op het gebruik van natuurlijke bouwmaterialen zoals hout, riet en sedum. Deze materialen vergroten het risico op snelle branduitbreiding, ook via de buitenzijde van gebouwen. De brandweer adviseert om de initiatiefnemer hierover te informeren, zodat bij het ontwerp en de uitvoering rekening kan worden gehouden met de verhoogde risico's.

Een ander aandachtspunt betreft de aanwezige trailerhelling aan de Galamadammen. Brandweer Koudum beschikt over een brandweervaartuig dat via deze helling te water wordt gelaten en dat een belangrijke rol speelt in de bestrijding van incidenten op het water, zoals op het Johan Frisokanaal en de omliggende meren. De brandweer benadrukt het belang van deze voorziening en adviseert de trailerhelling in de nieuwe situatie te behouden.

Reactie gemeente:

In de plannen wordt (zoals bij de beantwoording van de overlegreactie van Provincie Fryslân is aangegeven) rekening gehouden met de realisatie van gebouwen met rieten daken. De gemeente informeert de initiatiefnemer hier wat betreft de nadelen ten aanzien van brandveiligheid over. Overigens worden alle gebouwen waar sprake is van rieten daken gerealiseerd als vrijstaande gebouwen locaties waar weinig bomen staan. Het risico op branduitbreiding is daardoor kleiner.

Nabij de beheerderswoning is ruimte voor een trailerhelling en/of opstelplaats om bluswater uit de pool te halen. Hierover worden tevens nog nadere afspraken met Brandweer Fryslân gemaakt.

5. GGD FRYSLÂN

GGD Fryslân heeft een overlegreactie ingediend die ingaat op de volgende onderwerpen.

Algemeen

Samenvatting

GGD Fryslân heeft op verzoek van de gemeente een gezondheidskundig advies uitgebracht over de herontwikkeling en uitbreiding van het recreatieterrein aan de Galamadammen in Koudum. Op grond van de Wet publieke gezondheid heeft de GGD de taak gemeenten te adviseren over gezondheidsaspecten in ruimtelijke planvorming. Het doel daarvan is bij te dragen aan een gezonde en veilige leefomgeving voor huidige en toekomstige gebruikers.

De GGD ziet in de plannen duidelijke kansen voor toerisme, vitaliteit en leefbaarheid in de regio. Vanuit gezondheidsperspectief benadrukt zij echter dat maatschappelijke en ecologische duurzaamheid even belangrijk zijn als economische ontwikkeling. Het plan toont een positieve en groene inrichting met aandacht voor recreatie en ontmoeting, maar op enkele punten is volgens de GGD extra aandacht wenselijk om gezondheid en veiligheid beter te waarborgen.

Reactie gemeente:

De gemeente is blij dat GGD Fryslân de plannen vanuit haar perspectief als positief beschouwd. De gemeente reageert hierna op de aandachtspunten die GGD Fryslân aangeeft.

Beweging, rust en ontmoeting

Samenvatting

De aanleg van fiets- en wandelpaden, evenals speel- en ontmoetingsplekken, wordt door de GGD als positief beoordeeld. Deze voorzieningen stimuleren beweging, sociale interactie en ontspanning, wat gunstig is voor de gezondheid van bezoekers en bewoners. Wel benadrukt de GGD dat toegankelijkheid voor alle doelgroepen belangrijk is, zodat ook ouderen en mensen met een beperkte mobiliteit kunnen meedoen.

Daarom adviseert de GGD om langs wandel- en fietsroutes voldoende rustpunten te realiseren, bijvoorbeeld in de vorm van bankjes, schaduwplekken en overkappingen. Deze rustplekken zouden bovendien rook- en vapevrij moeten zijn om blootstelling aan tabaksrook en e-sigaretmist te voorkomen. Verder beveelt de GGD aan om met behulp van het Bomenkompas en andere klimaatadaptieve richtlijnen passende beplanting te kiezen die schaduw biedt, hittestress beperkt en de pollendruk verlaagt. Hiermee wordt het gebied niet alleen gezonder, maar ook klimaatbestendiger ingericht.

Reactie gemeente:

Deze aanbevelingen van GGD Fryslân worden in het inrichtingsplan voor de openbare ruimte opgenomen en hier worden bij de nadere invulling concrete afspraken over gemaakt.

Waterkwaliteit en zwemveiligheid

Samenvatting

De GGD wijst erop dat er momenteel geen officieel aangewezen zwemwater in het plangebied aanwezig is, maar dat het aannemelijk is dat bezoekers in het water zullen willen zwemmen of afkoelen. Dit kan gezondheidsrisico's met zich meebrengen, met name bij stilstaand of ondiep water. Dergelijke omstandigheden kunnen leiden tot de groei van bacteriën en ziekteverwekkers zoals legionella, blauwalgen, Vibrio of Cryptosporidium. Ook vormen ze een gunstige omgeving voor muggen, die bepaalde

infectieziekten kunnen verspreiden. Door klimaatverandering — hogere temperaturen en hevige neerslag — nemen deze risico's volgens de GGD verder toe.

Daarnaast kan een beperkte biodiversiteit de kans op teken en andere vectoren vergroten. Om die redenen adviseert de GGD de gemeente om, samen met provincie en Wetterskip Fryslân, te onderzoeken of de locatie officieel kan worden aangewezen als zwemwater. Daarmee kunnen toezicht, monitoring en waterkwaliteitsbeheer beter worden geborgd. Zolang dit niet het geval is, is het van belang bezoekers duidelijk te informeren dat het water niet geschikt is om in te zwemmen.

De GGD raadt verder aan om periodieke controles van de waterkwaliteit uit te voeren, te zorgen voor een goed functionerend riolerings- en afvalverwerkingssysteem, en in de nieuwe verblijven horren aan te brengen om muggenoverlast te voorkomen. Een gevarieerde beplanting en versterking van biodiversiteit worden eveneens aanbevolen, omdat dit bijdraagt aan een veerkrachtig ecosysteem en de kans op tekenoverdracht vermindert.

Reactie gemeente:

In de motivering van het TAM-omgevingsplan is in de waterparagraaf 4.14 aangegeven dat de wateren in (en bij) het plangebied niet als officieel zwemwater worden gezien en dat dit wordt ontmoedigd. Tevens geldt vanuit Wetterskip Fryslân het streven om de waterkwaliteit te verbeteren.

Participatie en maatschappelijke inbedding

Samenvatting

Hoewel er participatie heeft plaatsgevonden, constateert de GGD dat dit tot nu toe vooral een eenmalige consultatie lijkt te zijn geweest. Gezien de mogelijke veranderingen in verkeersdrukte, gebruik en beleving van de omgeving, acht de GGD het belangrijk dat omwonenden en andere belanghebbenden blijvend worden betrokken. Actieve participatie kan bijdragen aan draagvlak, sociale cohesie en een gezonde leefomgeving. De GGD adviseert daarom om vervolgesprekken met bewoners te organiseren over de verdere inrichting en het toekomstig gebruik van het terrein.

Reactie gemeente:

Als vervolg op de participatiebijeenkomst van juni 2025 vinden er door de initiatiefnemer participatiegesprekken plaats met omwonenden en belangenorganisaties. De resultaten hiervan worden in het omgevingsplan verwerkt en bij de vaststelling daarvan betrokken.

Tot slot

Samenvatting

De GGD concludeert dat de herontwikkeling van de Galamadammen vanuit gezondheidsperspectief veel positieve elementen bevat, zoals een groene, beweegvriendelijke en sociale inrichting met kansen voor ontspanning en ontmoeting. Wel vraagt de ligging aan het water om extra aandacht voor zwemveiligheid, infectiepreventie, biodiversiteit en klimaatadaptatie. Door de voorgestelde maatregelen op te nemen in de verdere planuitwerking kan de ontwikkeling een belangrijke bijdrage leveren aan een gezonde, veilige en toekomstbestendige leefomgeving.

De GGD sluit af met de bereidheid om haar advies mondeling toe te lichten en geeft aan graag een uitnodiging hiervoor te ontvangen.

Reactie gemeente:

De gemeente dankt GGD Fryslân nogmaals voor de positieve feedback op het plan en nodigt hen zo nodig uit bij de verdere uitwerking van de plannen. Zoals benoemd is in de plannen rekening gehouden met zwemveiligheid, infectiepreventie, biodiversiteit en klimaatadaptatie.